

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2 PESSETES L'ANY
20 CÉNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesíàstica)

UN SANATORI EN PROJECTE

LA manca d'establiments destinats al tractament de la tuberculosi, — pel que es refereix a les terres gironines — ha plantejat el tema de satisfer aqueixa exigència eminentment cultural i benèfica.

I, de fet, entre els homes que per la llur representació social tenen cura d'atendre els múltiples requeriments de l'assistència pública sembla que ara darrerament han sorgit iniciatives encaminades a posar remei a l'esmentada deficiència aixecant un sanatori on trobin probabilitats de guariment els malalts de tuberculosi.

Un dels indrets que ha merescut l'atenció de les nostres entitats provincials com a propi per a servir d'emplaçament als pavellons d'aquell servei sanitari ha estat el çaplà meridional enclavat a l'últim terç superior de la muntanya del Mont en les immediacions de les ruïnes de Sous.

Indubtablement és aquest un dels llocs que reuneix condicions excepcionalment avantatjoses per portar a la realitat el referit projecte.

Sequedat atmosfèrica adequada, altitud convenient, orientació immillorable per tal que l'edifici i ses dependències rebin la màxima radiació solar i la mínima influència dels vents que resulten contraindicats pel tractament de les afeccions pulmonars (gregal i tramuntana); ofereix, demés, l'estació de referència recursos de naturalesa hidromineralògica els quals són

una valuosa aportació a la profilaxi que requereix la sobredita malaltia.

Si les estadístiques sanitàries i demogràfiques de les localitats subjacents a la muntanya del Mont fossin prou acurades i complertes, ens subministrarien elements de primer ordre per valoritzar els graus de defensa o de vulnerabilitat que presenten els medis climàtics i geològics d'aquelles als agents bacil·lars de naturalesa tòxica: malgrat, però, la deficiència de les observacions sanitàries locals, alguns metges han pogut constatar no solament un percentatge molt baix d'atacats de tuberculosi en la població que viu a la banda sud-oriental de la muntanya sinó que fins s'han comprovat sorprenents curacions en individus que han cercat alleujament a la fisis en la saludable influència que exerceixen damunt l'organisme malalt el clima i les aigües saturades de calç pròpies de la contrada.

Amb aquests antecedents creiem que l'èxit més falaguer acompanyaria l'obra el dia que els homes qui tenen a la llur mà la solució dels problemes sanitaris com el que ara ens ocupa es decidissin a instal·lar el sanatori antituberculós provincial damunt dels flancs assolllats de la nostra muntanya.

Cal amb tot, posar esment a no sacrificar en ares d'uns principis respectabilíssims altres valors igualment honorables.

Posats en el cas de donar viabilitat al projecte de referència seria cosa lamentable que es volgués juxtaposar una construcció provincial de caràcter burocràtic als murs mig esfondrats del monestir de Sous els quals per bé que hagin rebut el doble ultratge dels anys i dels homes són encara quelcom venerable digne del respecte de tots i de l'interès dels nostres arqueòlegs i excursionistes.

El Pla dels Sulls probablement seria el millor indret per a aixecar-hi el sanatori mentre es trobés solució al problema de l'abasteixement d'aigües que porta involucrat la construcció d'aquests edificis.

LLOA A LA VERGE DEL MONT

Mestressa del santuari
i del Bisbat gironí,
vostre casal milenari
— flor de neu i lampedari —
es un farol gegantí.

Verge del cim, escullida,
com la flor del taronger,
— xuclamel i sajolida —
dalt del Mont rosa florida
resulteu l'etern Roser.

Talaiu tot l'any la plana
i els poblets d'aquí i allà:
fins la terra selvàtica,
Vic i Lleida enc que llunyana
busca el mantell sobirà.

Si a l'estiu bot la tempesta
i llú el sol acapsanat
ens doneu pluja xalesta;
com sou l'eterna congesta
ens desfeu la tempestat.

JOSEP CASASSA I TABSIS.

Sarrià de Ter, Juny de 1929.

Les projeccions lluminoses de Montjuich i el nostre Santuari

COM a dada curiosa i prova palesa de la magnífica posició de la nostra muntanya, des d'on el poeta nacional trobà inspiració per a brodar l'immortal poema *Canigó*, cal assenyalar el fet de què malgrat l'enorme distància que ens separa de Barcelona, durant les nits desembrades i transparents, a través de l'absoluta foscor, des del nostre Santuari divisem perfectament les lluïssors resplendents dels gegantins efectes de llum que diàriament es projecten a la muntanya de Montjuich, de Barcelona, dintre el recinte de l'Exposició.

L'efecte que causen aqueixes resplendors és verament fantàstic.

Per altra part, girant els ulls vers l'enyorat Rosselló, es divisa la llum del far que fa pocs mesos ha estat instal·lat al Perthús, per guia de les naus aèries.

ESTEL.

NOTICIARI

✦ El nostre benvolgut confrare de Barcelona, *La Veu de Catalunya*, ha reproduït en la seva secció d'art, l'article que publicàvem en el nostre darrer número, titulat «Les ruïnes de Sous».

Celebrem que un diari tant autoritzat i popular com *La Veu de Catalunya* hagi acollit a les seves columnes un tema tant interessant com el desenrotllat en l'article que ha transcrit

✦ Avui enriqueim aquesta publicació, presentant-la amb una bella capçalera deguda a l'enginy del nostre volgut company Joan Sutrà.

Es tema del dibuix, a més a més de la silueta de la muntanya del Mont, la reproducció de les dues cares d'un segell usat en aquest Santuari; en una de les cares del segell hi és representada la Verge d'aquest Santuari amb

la llegenda següent: «Santa Maria del Mont, pregueu per nosaltre»; en l'altra cara hi ha gravada una creu senzillíssima.

Esperem que els nostres abonats trobaran encertat el dibuix de Joan Sutrà al qual fem present de les nostres més cordials felicitacions.

☛ En els claustres de la Seu de Girona, baix la direcció del sapient canonge Dr. Josep Morera, hom hi treballa activament per a oferir als ulls del visitant, tota la noblesa d'aquell indret. Ens assabentem de què en el curs d'aquests treballs, s'han fet valuoses troballes que afecten a la història de la famosa Catedral de Girona.

☛ Avui iniciem la publicació de la monografia de l'Abadia de Sant Pere, de Besalú, deguda a la ploma del monjo benedictí que fins ara hi ha sojornat, Dom Amand Sèquestra, qui actualment resideix a l'Abadia de St. Benet d'Encalcat (Dourgne - França)

Així venim a complir amb els propòsits nostres anunciats en les últimes edicions de SANTA MARIA DEL MONT. La monografia de Sant Pere de Besalú, omplirà successivament els nostres fulletons, alternant-se la seva publicació amb la del nostre Santuari, els inicis de la qual han saborejat ja els nostres abonats.

☛ El dia 16 del prop-passat mes de juny, reberen ordres sagrades els següents devots del nostre Santuari: Gaspar Geli Perpinyà; Josep Girgas Oliveres; Joaquim Pérez Batlle; Joan Cunill Rossell; Josep Carreras Casadevall; Josep Casassa Tassis; Manuel Fuentes Geli; Ferriol Planas Alsina i Manuel Ciurana Campmol.

☛ El dia 17 de Juny darrer, celebrà per primera vegada el Sant Sacrifici en aquest Santuari, el novell sacerdot Mossen Joan Cunill. Enhorabona.

☛ Cal registrar les següents visites de grups importants, durant el mes passat de juny:

Dia 9.—Patronat de la Calequística de Figueres.

Dia 10.—Escola Nacional de nenes, de Beuda.

• 11.—Un grup de Banyoles.

• 29.—Un grup de Besalú.

• 30.—Un grup de Port-Bou, entre els quals figurava un excursionista de Buenos Aires; també un grup de Figueres.

Durant el corrent mes, cal assenyalar les següents visites:

Dia 1. — La de Fra Francesc Ricart, Guardià del Convent de franciscans de Balaguer, acompanyat del seu pare, Bonaventura, de Flassà, els quals celebraren un acte en acció de gràcies a nostra Madona.

En el mateix dia, mossèn Tomàs Miralpeix de Castelló acompanya un nombrós grup de Excursionistes d'aquella vila.

Dia 5. — El senyor rector de Viloví puja amb nombrosos excursionistes de Salitja, Sant Dalmai i Viloví.

NECROLÒGIQUES

El dia 27 de juny darrer, morí a Vilademires, el Sr. Josep Puníf. El poble en pès s'associà al dol, fent acte de presència a l'enterrament.

També hem d'assenyalar els traspassos de Victorià Estarch, a Barcelona, capellà custodi que fou d'aquest Santuari.

PUBLICACIONS

— L'Arxiver-Bibliotecari de la Diputació de Girona, ens ha tramès una col·lecció de les obres completes de Mossen Jacint Verdager. Agraïts.

— Han visitat la nostra redacció i amb ells establím el canvi, el periòdic la *Gazeta de Vich* de prestigiosa vida, i el Butlletí mensual del Monestir pairal, de la Verge de Montserrat. Benvinguts.

CULTES

Misses a intenció de

Vicens Rovira, de Maià
Lluís Faig, de Maià
Domènec Jordà, de Dosquers
Pere Cruanyes, de Dosquers
Tomàs Teixidor, de Crespià
Elies Morè Argelès, de Crespià
Josepa Codina, de Sous
Maria Quintana, de Sous
Joan Sutrà, de Figueres
Joan Maimí, d'Olot
Modesta Argelés, de Sagaró

Tots els dies de precepte la primera missa a les 7 hores; la segona a les onze hores oficials.

El dia 10 del pròxim Agost la primera missa se dirà a l'Església de Sous i la segona al Santuari on se cantarà un solemne ofici en llaor de Sant Llorenç.

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes. anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

Almoines rebudes per la restauració d'aquest Santuari del Mont:

	Suma anterior.	
	2491'55	ptes.
Joan Plana, de La Pinya	1'00	»
Isidre Molas, de Selcases	2'00	»
Baldiri Juanola, de Vilademires	2'00	»
Alexandre Carbonell Suñè, de Girona	25'00	»
Dr. Campmol, de Girona (segona vegada).	4'00	»
Esteve Mitjavila, de Vulveralla.	2'00	»
Maria Malagelada, de Girona	10'00	»
Francisco Ordís, de Barcelona.	1'00	»
Miquel Viella, de Tarabaus	2'00	»
Amador Bech de Careda	3'00	»
Narcís Passolas, de Beuda.	5'00	»
Isabel Passolas Oliveras, de Beuda	1'00	»
Mossèn Lluís Salvador, de Cistella	5'00	»
Almoina d'una senyora de Figueres	5'00	»
Total.	2559'55	ptes.

Per subscripcions, estampes i goigs de Santa Maria del Mont a casa

Llibreria Francisco Geli: (Plateria)	Girona
• Joan Geli (Albareda)	Girona
• F. Mateu, de	Banyoles
• Joan Bonet, de	Olot
• Vidua Masdevall, de	Figueres
Mossèn Llàmbert Font	Sant Feliu de Guíxols

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontífex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionís Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quantis facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zanuy amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de Juny, de la Mare de Déu d'Agost i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de Juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostés o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesis Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres